

Sygn. akt VIII U 1789/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lipca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Łazowska
Protokolant:	Anna Krzyszkowska

po rozpoznaniu w dniu 13 lipca 2018 r. w Gliwicach

sprawy J. K. (K.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o emeryturę pomostową

na skutek odwołania J. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 26 marca 2018 r. **nr** (...)

oddala odwołanie.

(-) SSO Grażyna Łazowska

Sygn. akt VIII U 1789/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 26 marca 2018r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu J. K. (K.) prawa do emerytury pomostowej na podstawie art.4 ustawy z 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych, ponieważ ubezpieczony nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszącego co najmniej 15 lat, przed dniem 1 stycznia 1999r. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych lub art.32 i art.33 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, po dniu 31 grudnia 2008r. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Jednocześnie organ rentowy wskazał, że do pracy w szczególnych warunkach nie uwzględnił okresu od 9 września 1992r. do 2 lipca 2000r. zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w Z., ponieważ występują rozbieżności, które dotyczą zajmowanego stanowiska pracy, to jest w świadectwie pracy z 3 lipca 2000r. pracodawca wykazał stanowiska operatora spycharki, operatora spycharki – mechanika maszyn i urządzeń, natomiast w pkt 8 tego świadectwa – stanowisko operatora spycharki, a brak jest

informacji jakie były przyczyny rozbieżności w nazewnictwie i na podstawie jakich dokumentów uznano, że stanowiska te są tożsame. Ponadto ubezpieczony nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych, a w pkt 8 świadectwa pracy z 3 lipca 2000r. pracodawca nie określił charakteru świadczonej pracy ściśle według wykazu, działu i pozycji rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. oraz nie podał informacji czy pracę w warunkach szczególnych ubezpieczony wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Ubezpieczony w odwołaniu od decyzji domagał się jej zmiany przez przyznanie prawa do emerytury pomostowej.

W uzasadnieniu swojego stanowiska ubezpieczony podniósł, że spełnia warunki wymagane do przyznania tego świadczenia, gdyż pracę w warunkach szczególnych stale

i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał od 11 maja 1978r. do 30 czerwca 1991r.

w Przedsiębiorstwie (...) w Z.

na stanowisku operatora sprzętu ciężkiego i od 9 września 1992r. do 2 lipca 2000r.

w Przedsiębiorstwie (...) w Z. jako operator spycharki.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko zawarte w decyzji zaskarżonej. Organ rentowy dodał, że nie zaliczył ubezpieczonemu do pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od 11 maja 1978r. do 30 czerwca 1991r., gdyż ubezpieczony nie przedstawił na tę okoliczność świadectwa wykonywania prac w warunkach szczególnych. Jednocześnie organ rentowy wskazał, że na podstawie załączonych do odwołania dokumentów, do pracy w warunkach szczególnych można zaliczyć okresy: od 9 września 1992r. do 31 marca 1993r., od 3 lipca 2000r. do 31 marca 2004r. oraz od 1 kwietnia 2004r. do 31 grudnia 2008r., lecz ich uwzględnienie i tak nie zmienia stanowiska w sprawie, bowiem ubezpieczony nadal nie dysponuje 15 – letnim okresem takiej pracy oraz wykonywania po 31 grudnia 2008r. prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Ubezpieczony J. K. (...) ukończył 60 lat życia. Legitymuje się co najmniej 25 - letnim okresem składkowym i nieskładkowym.

Od 1 listopada 2013r. pobiera rentę z tytułu niezdolności do pracy.

W dniu 23 lutego 2018r. złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury pomostowej, w rozpoznaniu którego organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję.

Od 11 maja 1978r. do 30 czerwca 1991r. ubezpieczony był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) w Z.. W świadectwie pracy z 1 lipca 1991r. wykazano w tym czasie stanowiska ubezpieczonego: ślusarz, operator sprzętu budowlanego.

Zakład zajmował się przede wszystkim budową bloków mieszkalnych dla kopalń, a czasami innych budynków. Ubezpieczony faktycznie pracował przez cały okres zatrudnienia jako operator spycharki.

Razem z ubezpieczonym pracowali w tym czasie W. B. oraz Z. G..

W aktach osobowych dotyczących zatrudnienia ubezpieczonego w tym Przedsiębiorstwie znajdują się m.in.: podanie o pracę z 10 maja 1978r. o przyjęcie

na stanowisko pomocnika operatora, umowa o pracę z 10 maja 1978r. zawarta na czas nieokreślony, w której ubezpieczonemu powierzono stanowisko pomocnika operatora, opinia, z której wynika, że od 1 maja 1978r. ubezpieczony wykonuje pracę pomocnika maszynisty spycharki, kartoteka personalna, w której od 1 maja 1978r. wykazano stanowisko ubezpieczonego – pomocnik operatora, a następnie ślusarz od 1 stycznia 1979r. i od 1 sierpnia 1981r. operator spycharki.

Od 9 września 1992r. do 2 lipca 2000r. ubezpieczony był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...), (...) S.A. w pełnym wymiarze czasu pracy.

W świadectwie pracy z 3 lipca 2000r. wykazano stanowiska ubezpieczonego:

- od 9 września 1992r. do 31 marca 1993r. – operator spycharki,

- od 1 kwietnia 1993r. do 30 września 1996r. – operator spycharki – mechanik maszyn i urządzeń (...) Sp. z o.o.,

- od 1 października 1996r. do 2 lipca 2000r. – operator spycharki mechanik maszyn i urządzeń.

Jednocześnie w pkt 8 tego świadectwa zawarto zapis, że ubezpieczony wykonywał pracę w szczególnych warunkach od 9 września 1992r. do 2 lipca 2000r. jako operator spycharki, wymienioną w dziale V poz.3 pkt 21 załącznika nr 1 do zarządzenia nr 17 Ministra Górnictwa i Energetyki z 12 sierpnia 1983r.

Zakład j.w. zajmował się odbiorem kamienia z kopalni, rekultywacją terenu. Głównie wykonywano w nim prace ziemne. Kamień był przywożony wagonami, zsypywany a następnie rozprowadzany. Ubezpieczony pracował przez cały czas jako operator spycharki i zajmował się zasypywaniem terenów lub tworzeniem hałd. Czasami był też delegowany do budowy autostrad, gdzie zajmował się przygotowaniem dróg pod położenie asfaltu. Polegało to na wyrównaniu a następnie rozprowadzeniu materiałów takich jak piasek, kamień pod asfalt.

Razem z ubezpieczonym pracowali wówczas R. W. oraz Z. W..

Od 3 lipca 2000r. do 31 marca 2004r. ubezpieczony był zatrudniony w Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. jako operator maszyn budowlanych, a od 1 kwietnia 2004r. do 31 października 2012r. w (...) S.A. w R. również jako operator maszyn budowlanych.

Faktycznie w obu tych zakładach ubezpieczony pracował jako operator spycharki i zajmował się rekultywacją terenu, odbiorem kamienia z kopalń, a także wykonywał roboty ziemne przy autostradach.

Ubezpieczony załączył do odwołania:

1. świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach sporządzone 12 kwietnia 2018r. przez (...) S.A. w Z. (wcześniej: (...) Sp. z o.o., (...) i GK Zakład (...), (...) S.A., (...) i GK R., Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o.), w którym podano, że ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych od 9 września 1992r. do 31 marca 1993r. jako operator spycharki i od 3 lipca 2000r. do 31 marca 2004r. jako operator maszyn budowlanych, wymienioną w wykazie A dziale V poz.3 pkt 21 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 17 Ministra Górnictwa i Energetyki z 2 sierpnia 1983r. w sprawie określenia stanowisk pracy w resorcie górnictwa i energetyki, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach; wskazano, że praca na stanowisku operatora maszyn budowlanych odpowiada pod względem wykonywanej pracy, zakresowi obowiązków pracownika na stanowisku wymienionym w powołanym zarządzeniu resortowym, to jest maszynista/operator/ spycharki, a zmiana w nazwie wynika ze zmiany nazw stanowisk w taryfikatorze; charakter faktycznie świadczonej pracy nie uległ zmianie;

2. świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z 12 kwietnia 2018r. sporządzone przez (...) S.A. w R., w którym zawarto zapis, że ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w warunkach szczególnych od 1 kwietnia 2004r. do 31 grudnia 2008r. na stanowisku maszynisty ciężkich maszyn drogowych wymienioną w wykazie A dziale V poz.3 pkt 21.

Uprawnienia operatora spycharki ubezpieczony uzyskał w 1978r.

Ubezpieczony nie kontynuuje zatrudnienia.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dokumentacji akt organu rentowego, akt osobowych świadków W. B., Z. G., Z. W. i R. W., zeznań tych świadków i ubezpieczonego (protokół elektroniczny z rozprawy z 13 lipca 2018r. czas 00:03:55 – 00:40:04).

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków i ubezpieczonego, gdyż były one spójne, rzeczowe, logiczne, korespondujące ze zgromadzoną w sprawie dokumentacją.

Sąd zważył, co następuje.

Odwołanie J. K. nie zasługuje na uwzględnienie.

Ubezpieczony domagał się przyznania prawa do świadczenia na podstawie ustawy z 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (tj. Dz.U. z 2015r., poz. 965 ze zm.).

Zgodnie z art. 4 tejże ustawy, prawo do emerytury pomostowej przysługuje pracownikowi, który spełnia **łącznie** następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) **przed dniem 1 stycznia 1999r.** wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) **po dniu 31 grudnia 2008r.** wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Należy podkreślić, że przepisy prawa ubezpieczeń społecznych mają charakter norm bezwzględnie obowiązujących. Instytucja wcześniejszej emerytury podlega ścisłej wykładni. Przesłanki nabycia prawa do emerytury na podstawie przepisów o emeryturach pomostowych muszą być spełnione łącznie, co oznacza, że brak choćby jednego z tych warunków powoduje niemożność nabycia uprawnień emerytalnych – wyroki Sądów Apelacyjnych: w B. z dnia 11 września 2012r., w sprawie III AUa 440/12, opublikowany w LEX Nr 1220435 oraz we W. z dnia 26 kwietnia 2012r., w sprawie III AUa 252/12, opublikowany w LEX Nr 1164689.

Z art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych wynika, że jednym z warunków do przyznania emerytury pomostowej jest wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze przed dniem 1 stycznia 1999r. jak i po dniu 31 grudnia 2008r. Przed dniem 1 stycznia 1999r. może to być zarówno praca wymieniona w nowych wykazach prac (prace w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych), jak i prace wymienione w załącznikach A lub B do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 ze zm.). Natomiast po dniu 31 grudnia 2008r. muszą to być prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, wymienione wyłącznie w nowych wykazach (praca w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych).

Ubezpieczony ukończył wiek 60 lat, legitymuje się 25 - letnim okresem składkowym i nieskładkowym, nie pozostaje w zatrudnieniu.

W ocenie Sądu wyniki przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego pozwalają na zaliczenie ubezpieczonemu jako prac w warunkach szczególnych okresów spornego zatrudnienia od 11 maja 1978r. do 30 czerwca 1991r. w Przedsiębiorstwie (...) w Z. oraz od 9 września 1992r. do 2 lipca 2000r. w Przedsiębiorstwie (...), (...) S.A., w każdym z tych przypadku na stanowisku operatora spycharki, jako pracy wymienionej w wykazie A dziale V poz.3 załącznika do rozporządzenia: „ prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych ”. Z materiału dowodowego sprawy wynika również, że ubezpieczony pracę operatora spycharki świadczył także w kolejnych okresach pracy w Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. oraz w (...) S.A. w R..

Za takim przyjęciem przemawiają zeznania świadków i ubezpieczonego, które Sąd uznał za wiarygodne oraz zgromadzona w sprawie dokumentacja, korespondująca z treścią tych zeznań.

Pomimo uznania wymienionych powyżej okresów za pracę w warunkach szczególnych wymienioną w wykazie A dziale V poz.3, co powoduje, że ubezpieczony legitymuje się wymaganym co najmniej 15 – letnim okresem takiej pracy, w tym okresie takiej pracy przed 1 stycznia 1999r., to jednak i tak brak jest podstaw do przyznania mu prawa do emerytury pomostowej na podstawie art.4 ustawy o emeryturach pomostowych, ponieważ ubezpieczony nie wykazał, że po 31 grudnia 2008r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach w rozumieniu art.3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Niewątpliwie bowiem brak jest podstaw do zaliczenia jako takiej pracy zatrudnienia na stanowisku operatora spycharki, gdyż nie została ona wymieniona jako praca w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w katalogu takich prac stanowiącym Załącznik nr 1 i 2 do ustawy o emeryturach pomostowych.

Wreszcie, ubezpieczony nie spełnia także przesłanek prawa do emerytury pomostowej z art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych.

Zgodnie z tym przepisem prawo do emerytury pomostowej przysługuje także osobie, która:

1. po 31 grudnia 2008r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, o ile osoba ta:

2. spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;

3. w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, co oznacza, że osoba ta:

- urodziła się po 31 grudnia 1948r.,

- ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat,

- osiągnęła wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn,

- ma okres składkowy i nieskładkowy, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn,

- przed dniem 1 stycznia 1999r. wykonywała prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy

o emeryturach pomostowych lub art. 32 i art. 33 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015 roku, poz. 748 ze zm.),

- nastąpiło z nią rozwiązanie umowy o pracę.

Sąd Najwyższy wyjaśnił, że warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle art. 4 i 49 ustawy o emeryturach pomostowych, jest legitymowanie się wymaganym stażem pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze (w rozumieniu tej ustawy lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy o emeryturach pomostowych, a więc po 1 stycznia 2009r. Natomiast osoba ubiegająca się o emeryturę pomostową, która nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy „szczególnej” według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do tej emerytury jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy można kwalifikować jako pracę w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych) – wyrok z 13 marca 2012 roku, w sprawie II UK 164/11, opublikowany w OSNP z 2013 roku, Nr 5-6, poz. 62.

Przenosząc powyższe na grunt rozpoznawanej sprawy zwrócić należy uwagę, że wprawdzie ubezpieczony posiada okres pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art.32 i 33 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w wymiarze co najmniej 15 lat, lecz jednocześnie okres takiej pracy na stanowisku operatora spycharki nie podlega zaliczeniu do pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, o czym mowa powyżej. W takiej sytuacji ubezpieczony nie legitymuje się wymaganym 15 - letnim okresem pracy w warunkach szczególnych, o jakiej mowa w art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Ubezpieczony nie spełnia zatem łącznie wszystkich niezbędnych przesłanek prawa do emerytury pomostowej na podstawie cytowanych powyżej norm prawnych i stąd świadczenie to mu nie przysługuje.

Reasumując, Sąd uznał, że zaskarżona decyzja odpowiada prawu i w konsekwencji na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. odwołanie ubezpieczonego oddalił jako bezzasadne.

(-) SSO Grażyna Łazowska